

ANTWOORD

OP DEN

OPEN BRIEF

VAN DE HEEREN

A. BIKKERS & ZOON,

Brandspuit-fabrikanten te Rotterdam,

DOOR

W. HOVEN.

GEDRUKT BIJ

C. BLOMMENDAAL.

1864.

's GRAVENHAGE, 15 April 1864.

Den WelEdelen Heeren

A. BIKKERS & ZOON,

Brandspuit-fabrikanten

te

Rotterdam.

MIJNE HEEREN!

Met genoegen nam ik dezer dagen kennis van uw en „Open Brief”, tot mij gerigt naar aanleiding der onlangs door mij uitgegeven brochure over de brandbluschmiddelen hier te lande, en als advertentie door u geplaatst in eenige dagbladen.

Ik zeg „met genoegen”; dit toch was reeds dadelijk de indruk, dien bedoeld schrijven op mij maakte, daar het mij onmiddellijk moest in 't oog springen, dat die regelen door u in ietwat toornige gemoedsstemming waren ter neder gesteld, zoodat ik, vertrouwend op het spreekwoord „*qui se fâche a tort*”, mij allezins gerust gevoelde ten aanzien van het antwoord, dat ik mij voornam u te geven, nadat ik een onderzoek zou hebben ingesteld nopens de door u aangehaalde proefneming op den 27ⁿ Februarij jl., welke uitkomst, volgens u, zoo ongunstig zou geweest zijn voor eene door mij geleverde brandspuit, uit de fabriek der Heeren FRANÇ. REQUILÉ JNE ET BEDUWÉ te Luik.

Dit onderzoek moest ik laten voorafgaan, omdat die proefneming, door u de „overbekende en beruchte” genoemd, mij tot hiertoe onbekend gebleven was.

Ik heb nu de noodige informatiën omtrent deze zaak ingewonnen, en na afloop daarvan mag ik inderdaad niet nalaten u mijn welgemeenden dank te betuigen voor de dienst, mij met uwen „Open Brief” bewezen, door mijne aandacht op deze zaak te vestigen, waardoor mij eene ongezochte gelegenheid is aangeboden, om :

- 1°. u van de dwaling, waarin gij blijkbaar bij het schrijven van uwen „Open Brief” verkeerdet, terug te brengen, en
- 2°. een nieuw bewijs te kunnen leveren voor de voortreffelijkheid der spuiten van de Heeren REQUILÉ & BEDUWÉ.

Moge het laatste punt u wellicht minder wenschelijk voorkomen, aangezien het spreekt ten gunste van een uwer voor naamste concurrenten, zoo durf ik mij evenwel vleijen, dat de zaak ook voor u hare aangename zijde hebben zal. Ik acht u namelijk te hoog als verdienstelijk industriëel en als fatsoenlijk man, om te mogen onderstellen, dat het uw verlangen zou kunnen zijn, uwe concurrenten te bestrijden met ongegronde beweringen, en daarom houde ik mij ten volle overtuigd, dat gij, waar zulks in uwen „Open Brief” onwillekeurig het geval is geweest, ook de eerste zult willen zijn om te erkennen, dat verkeerde opvatting of onjuiste inlichtingen u tot eene onbillijke uitspraak hebben geleid, en dat gij zelve, mijne heeren, het inderdaad betreuren zult, in een oogenblik van drift openlijk een zoo ongegrond oordeel te hebben uitgesproken.

Ik heb mij dan, gelijk ik zeide, geïnformeerd nopens de door u als „berucht” gequalificeerde proefneming van den 27 Februarij 11. aan het Haringvliet, nabij het timmerhuis, te uwer stede, met eene door mij aan de gemeente Rotterdam geleverde brandspuit, uit de fabriek der Heeren REQUILÉ &

BEDUWÉ, nader omschreven in mijne brochure en prijscouranten sub N°. II.

Ziethier wat er van deze proefneming is.

Zij had niet ten doel de beproeving der door mij geleverde Belgische spuit, maar de keuring eener hoeveelheid door uwe firma aan de gemeente Rotterdam te leveren persslangen. Voor deze keuring had men besloten bovenbedoelde door mij geleverde spuit te bezigen. Deze omstandigheid behoefde ik, wel is waar, aan u niet mede te deelen, daar gij zelve bij de proefneming zijt tegenwoordig geweest en ik [u dus niet behoefde te herinneren waarvoor uwe tegenwoordigheid bij die keuring werd vereischt, maar ik moet het publiek de zaak verduidelijken, omdat, nu uw brief van den 9 dezer onder de oogen van dat publiek is gebracht, ook mijn antwoord niet aan de publiciteit kan onttrokken blijven.

Voor het doen dezer keuring had men de van mij afkomstige spuit uitgekozen, omdat daarbij geleverd waren twee koppelschroeven, ten einde het materiëel der in gebruik zijnde stadsbrandspuiten (namelijk de zuig- en persslangen) bij de nieuwe spuit te kunnen gebruiken, en nu wilde men van de zich voordoende gelegenheid gebruik maken, om die koppelschroeven te bezigen met de stadszuigbuizen en de persslangen, door u ter keuring aangeboden.

Abusievelijk had men slechts één dezer koppelschroeven aangedraaid, waardoor uwe zuigbuis op eene niet passende schroefdraad werd verbonden, zoodat zij niet behoorlijk sloot. Hierom moest men de zuigbuizen weder afkoppelen, en daar men met de keuring uwer persslangen wilde voortgaan, besloot men de bij de Belgische spuit behoorende zuigbuizen te gebruiken. Aan deze zuigbuizen nu bevond zich geen kurken drijver, ten gevolge waarvan, toen men de meer dan zes ellen lange buis in het water had laten afdalen, de zuigflesch, door de geringe diepte van het water, in den modder

geraakte, waardoor men, in plaats van water, modder of slijk oppompte en uitspoot, afgewisseld met luchtknallen. Weldra was hierdoor het geheele binnenwerk der spuit met modder gevuld en verstopt geraakt. Men besloot daarop den luchtketel, de cylindere en de zuigers los te maken, ten einde de spuit te reinigen. Nadat dit geschied was, werden de zuigbuizen in zuiver water gebragt en nu bevond men eenige ondigtheid in de zuigers; deze moesten alzoo een weinig uitgezet worden, en toen dit geschied was ging de beproeving voort.

Deze geheele arbeid, namelijk het uit elkaâr nemen, schoonmaken en weder in elkander zetten van zuigers, luchtketel en cylindere, had *hoogstens vier minuten* oponthoud veroorzaakt. Dit alles geschiedde op de plaats zelve, aan 't Haringvliet, nabij het timmerhuis, zonder andere gereedschappen dan twee bij de spuit behoorende sleutels, en zonder dat men daarbij de hulp van een brandspuitmaker behoefde; want, zoo als ik reeds hierboven opmerkte, en zoo als gewis ook gereedelijk door u zal worden erkend, uw daarzijn had alleen ten doel om bij de keuring uwer slangen tegenwoordig te zijn.

Ware het geval, dat zich hier voordeed, met eene spuit van de gewone constructie voorgekomen, gij zult het mij toestemmen, mijne heeren, dan had men allen verderen arbeid moeten staken en de spuit moeten opzenden naar eene fabriek, om door bekwame brandspuitmakers hersteld te worden. Hier echter bestond daartoe geene de minste behoefte; het bedienend personeel der spuit kon haar gemakkelijk reinigen, en na weinige minuten oponthouds kon zij weder werken en voldeed zij dan ook uitermate, zoowel wat aangaat den afstand en de hoogte waartoe het water werd opgevoerd, als ten aanzien der hoeveelheid water, welke zij gaf.

Zou het wel mogelijk zijn een treffender bewijs voor de

practische bruikbaarheid van de spuiten volgens de constructie der heeren REQUILLÉ & BEDUWÉ bij te brengen, dan zich hier heeft voorgedaan?

Naar ik vermeen bestonden er geene redenen om de door u geleverde persslangen af te keuren, zoodat ik geenszins twijfel of deze zullen aan de door mij geleverde Belgische spuit kunnen gebruikt worden.

Hiermede geloof ik deze proefneming voldoende te hebben toegelicht en ga ik over tot de overige door u, in uwen „Open brief„ gemaakte opmerkingen.

In de eerste plaats moet ik erkennen, mij in de noot op bladz. 27 mijner brochure onjuist te hebben uitgedrukt. Voor deze teregtwijzing betuig ik u gaarne mijnen dank, ofschoon ik meen te mogen opmerken, dat ik ze u dubbel dankbaar zou hebben afgenomen, indien de termen, waarin ze vervat was, zich door een weinig minder heftigheid hadden gekenmerkt.

Voorts heb ik mij nog te verantwoorden aangaande het protest, dat door u wordt aangeteekend tegen mijne bewering nopens de door u in 1860 aan de gemeente Rotterdam geleverde spuit.

Ik heb beweerd dat gij het bij de vervaardiging dezer spuit gevolgde stelsel, later weder hebt laten varen. Ziet hier de gronden, welke ik voor die door u bestreden bewering had.

Ter verduidelijking, alweder voor het publiek, moet ik hier eerst zeggen, dat deze spuit door u vervaardigd was met zoogenaamde mechanieke zuigers, die, wanneer het leder krimpt of verslijt, kunnen uitgezet worden.

Later werd u weder een stel spuiten door de gemeente Rotterdam besteld. De zamenstelling dezer spuiten werd geheel aan u overgelaten, mits ze slechts de verlangde hoeveelheid water gaven. Bij de vervaardiging van deze werd echter het vroeger zoo hoog geroemde stelsel der zuigers aan de

sput van het Zeemanshuis niet meer door u gevolgd. Daar nu een fabrikant, wien het gelukt eene verbetering aan zijn fabriekaat uit te vinden, die uitvinding zeker wel op al de toestellen, die later zijne fabriek verlaten, zal blijven toepassen, indien de uitvinding proefondervindelijk goed blijkt te zijn, zoo meen ik in het tegenovergestelde geval mij ook niet aan al te gewaagde onderstelling te bezondigen, indien ik aanneem dat de door u bij de spuit van het Zeemanshuis gevolgde constructie beter in theorie geschenen heeft, dan zij in de praktijk is gebleken.

Van deze door u geleverde spuit sprekende, kan ik met aan de verzoeking weêrstaan, om nog² met een paar woorden terug te komen op de in 1860² gedane en op bladz. 27 mijner brochure vermelde vergelijkende proefneming tusschen de spuit van het Zeemanshuis en eene spuit der heeren REQUILÉ en BEDUWÉ. Gij zult u zeker herinneren dat deze proef geheel ten nadeele der door u geleverde spuit uitviel, maar wat ik hier eigenlijk hoofdzakelijk wilde bijbrengen is het volgende. Na afloop dezer eerste proef, besloten Heeren Brandmeesters eene spuit te doen aanrukken, die zeer kort geleden nog goed voldaan had, ten einde te beproeven of die, mede te Rotterdam gafabriceerde spuit, ook met de Belgische zou kunnen wedijveren; doch deze tweede proef viel nog meer tegen. Men schreef dezen voor de Hollandsche spuit ongunstigen uitslag toe aan eenig bekomen gebrek in het pompwerk, blijkbaar aan de geringe hoeveelheid water, welke werd opgebragt en aan den krachteloozen waterstraal. Het bleef echter bij de veronderstelling, want aan een onderzoek viel niet te denken, daar de spuit niet kon worden uit elkaâr genomen; dit liet de constructie niet toe. Men was dus verplicht de spuit terug te zenden, om haar later door bekwame brandspuitmakers in orde te laten brengen.

Ware deze spuit er eene van de Belgische constructie ge-

weest, dan had zij, even als met mijne spuit bij de, zooals gij het noemt „beruchte“, proefneming van 27 Februarij ll. geschiedde, op de plaats zelve onderzocht kunnen worden en ware zij misschien ook binnen weinige minuten weder klaar geweest om te werken.

Trouwens, tegenover u, mijne heeren, mag ik mij ontslagen achten van de verpligting tot de levering van het betoog dat het wel eens tijd zou gaan worden om het stelsel te verlaten, sedert 1672, ten tijde van JAN VAN DER HEIJDEN, getrouw overgenomen, b. v. om de cylindrs der brandspuiten uit bladkoper te vervaardigen. Toenmaals kende men de nu bekende wijze van bewerking der metalen niet, en behield men zich met hetgeen men kon. Maar de vermeerderde kennis mag ook wèl hare toepassing vinden. Ik verneem dan ook met genoegen dat door u eene poging zal worden aangewend om het stelsel van de heeren REQUILLÉ et BEDUWÉ gedeeltelijk na te volgen, en op het voorbeeld dier buitenlandsche fabrikanten ook cylindrs van gegoten metaal te vervaardigen. Mogten deze spuiten, die (vergun mij het en passant op te merken) dan volgens een *nieuw* en niet volgens een *oud* systema vervaardigd zullen zijn, voor de aanstaande tentoonstelling bestemd zijn en daar eene gunstige beoordeeling ondervinden, ik zou er mij geluk mede wenschen, dat onze inlandsche nijverheid zoo wèl geslaagd was, maar mij toch eenigermate de eer er van toerekenen, doordien mijne bemoeijingen voor de spuiten der heeren REQUILLÉ en BEDUWÉ er zeker toch veel toe zullen hebben bijgedragen om er uwe aandacht op te vestigen.

En hiermede geloof ik, mijne heeren, uw „Open brief“ voldoende te hebben beantwoord. Misschien kan het u eenigzins verwonderd hebben dat ik, op uwen heftigen aanval, ook niet boos ben geworden. Hiertoe had ik echter volstrekt geene reden. Stond ik eene slechte of zelfs twijfelachtige zaak

voor, ik zou kunnen vreezen dat geschrijf als uw „Open brief „ daaraan zou kunnen schaden, maar ik vrees daarvoor geenszins, terwijl mij integendeel dagelijks zulke schitterende bewijzen voor de voortreffelijkheid mijner spuiten toekomen, zooals dezer dagen mij door het Departement van Marine onder anderen weder de levering van 17 stuks is opgedragen nadat door de vier Directiën gunstige rapporten over dit fabrikaat waren uitgebragt.

Ik behoef dus ook niet voor bespreking der zaak terug te deinzen, en zou mij zelfs gaarne tot de voortzetting onzer open correspondentie aanbevelen, ware het niet dat mijne drukke bezigheden mij beletten aan den lust tot zulke tijd-roovende liefhebberijen toe te geven.

Met achting heb ik intusschen de eer te zijn,

UEd. Dw. Dienaar,

W. HOVEN.
